

NOVE NALOGE

Iz resolucije IV. kongresa ZKS

Delegati IV. kongresa ZKS so na osnovi poročil in razprave na kongresu sprejeli obširno resolucijo o naslednjih nalogah komunistov v Sloveniji.

Resolucija govori uvodoma o nalogah Zveze komunistov Slovenije pri razvijanju proizvodnih sil in nadaljnjem razvoju socialističnih odnosov. Od zavzemanja komunistov je odvisno nadaljnje razvijanje in izpopolnjevanje sistema nagrajevanja po delovnem učinku, nadaljnji razvoj proizvodne kooperacije med delovnimi kolektivi, razširitev kooperacije v kmetijstvu. Resolucija usmerja komuniste v boj za popolnejše izkoriščanje obstoječih gospodarskih zmogljivosti in za skladen razvoj vseh proizvodnih panog našega gospodarstva. Iz tega izhaja potreba po večji skrbi za zaostala proizvodna področja, po skrbi za naraščanje proizvodnih sredstev in služb, ki služijo splošnemu družbenemu napredku. Osebnostna poraba naj narašča v mestih in industrijskih krajih hitreje.

Resolucija dalje govori o nalogah pri razvijanju socialistične demokracije. Komunisti se morajo zavzemati za neposredno sodelovanje in odločanje državljanov v vseh družbenih vprašanjih. Komunisti so dolžni za-

vzemati se za izboljšanje delovnega sistema v organih delavskega samoupravljanja, prav tako pa v organih komunalne samouprave. Povečati je treba skrb za izobraževanje vedno novih kadrov v ekonomiki in v delavskem in v družbenem upravljanju, ker brez tega zapadejo obstoječi kadri in organi delavskega upravljanja v birokratizem in rutinerstvo.

V tretjem delu resolucije so navedene naloge komunistov v družbenih organizacijah. Delo v teh organizacijah je za komuniste uspešno lahko le tedaj, če se v njih enakopravno borijo za svoja napredna gledišča ter prednjačijo v izvrševanju nalog. V to usmerjena dejavnost komunistov bo omogočila čedalje globlje prodiranje napredne socialistične miselnosti v vsa področja družbenega življenja.

Cetrti del resolucije govori o nalogah Zveze komunistov Slovenije pri prizadevanjih za socialistično kulturno politiko. Po zavzemanju komunistov naj se zmanjša in končno odpravi razlika med umskim in fizičnim delom in med mestom in vasjo, kar je seveda odvisno od razvoja proizvodnih sil in dviga proizvodnosti dela.

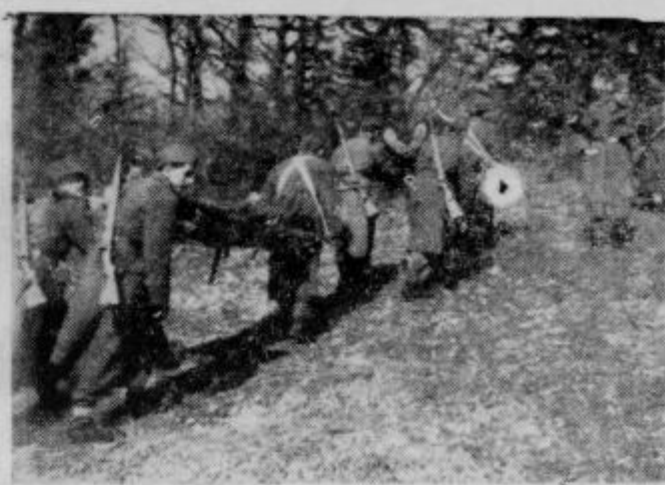
To je tudi proces vzgoje novih

generacij, ki ne bodo podcenjevali ročnega dela, proces zblizevanja ljudi, v katerem raste njih splošna, tehnična in kulturna izobrazba.

Peti del resolucije govori o ideološki dejavnosti. Komunisti se naj zavzemajo za močnejše uveljavljanje marksistične misli. Da bi se ta naloga uresničila, naj organizirajo razne oblike študija, naj se temeljiteje vzgaja mladina v socialističnem duhu, naj se bolj skrbi za idejnopolično rast prosvetnih kadrov.

V šestem delu resolucije je govora o nalogah za stalno politično in organizacijsko usposabljanje organizacij ZKS, prav tako pa posameznih komunistov v vedno bogatejšem družbenem življenju v vseh pogledih. Vsestransko udejstvovanje komunistov pa zahteva od njih temeljito poznavanje linije in politike ZK, posebej pa še njenega programa. Da pa bi to mogli, morajo najprej poznati temeljno marksistično literaturo, prav tako pa tudi glavne probleme sedanjega delavskega gibanja.

Resolucija na koncu kliče vse komuniste in vse delovne ljudi Slovenije k vsej prizadevnosti in uresničevanju programa ZKJ in nalog, kot jih je postavil kongres ZKS.

Dan borcev — 4. julij — naj bo vsakoletno skromno priznanje vsem borcem za svobodo

Naš KOMENTAR

V splošnih prizadevanjih za popuščanje mednarodne napetosti so v zadnjem času pokazali precej volje, vendar so v zadnjih trenutkih napravili po pravilih vedno tako, da je bilo vse bolj podobno izzivanju kot pomirjevanju. Takšna je bila pravzaprav tudi ženevska konferenca, kjer so po šestih tednih dokaj dobrih razgovorih nenadoma prekinili in odpotovali domov. Drugo takšno izzivanje je

izvolitev nemškega predsednika republike v Berlinu.

Ze od lani novembra je Berlin svetovni problem števil. Nemci pa kot zanašajo pridejo v bivšo prestolnico tretjega rajha in izvolijo tam svojega predsednika. Če ne bi bilo opozoril s strani Vzhoda in če se ne bi dajali zaradi Berlina, ne bi bilo to prav nič važno, ker pa gre za most, preko katerega naj bi uredili nemško vprašanje, je tako izzivanje samo dokaz, da se na vzhodna prizadevanja ne ozirajo prav nič.

Ze večkrat smo omenili, da imamo poleg redne diplomacije še druge metode za zblizevanje med narodi. Takšnega načina sta se poslužili sedaj Amerika in Sovjetska zveza. V New Yorku in v Moskvi bodo odprli sovjetsko ter ameriško razstavo, v vsakem glavno mesto pa bo pripotoval podpredsednik. Sovjetski državnik Kozlov je že v New Yorku in je že govoril o miro-ljubnem reševanju svetovnih problemov, važnejše pa bo vsekakor to, kaj bo Kozlov povedal Eisenhowerju in kaj mu bo preko njega sporočil Hruščev.

Cez dobrih deset dni bo prva obletnica iraške revolucije. Napetost okoli Srednjega vzhoda so odpravili v zgodnji jeseni, toda nenadno potovanje generalnega tajnika Hammarskjöldja v Kairo pa kaže, da na tem delu sveta zopet vre. Tokrat gre za stare razprtije med Izraelom in ZAR, za milijon palestinskih beguncev in za mejo med Sirijo ter Jordanom.

Med arabskimi deželami kljub enakim nacionalističnim težnjam ni enotnosti, vse pa so proti Izraelu kot vrtnjeni državi. Razveseljiva vest je le to, da namestitev Tuniziji in Egiptu ponovno navezati diplomatske stike in na ta način bi vsaj dve državi za silo uredili svoje medsebojne odnose. Spor med Jordanom in ZAR je še razumljiv, ker je Jordan izrazil nosilec propadne politike. Zaenkrat še ne moremo reči, kaj se pravzaprav kuha na Bliznjem in Srednjem vzhodu, vsekakor pa ni vse v redu.

V zadnjem času so poleg diplomatskih akcij pretresle svet tudi vesti o številnih delavskih stavkah. Trenutno je najhuje v Italiji, kjer stavkajo mornarji na trgovskem ladjstvu. Osnovni motiv je zvišanje plač. S stavko grozijo tudi metalurški delavci, bančni uradniki pa še stavkajo. Pri vseh je enotno stališče: dobički tovarnarjev in lastnikov družb so v zadnjem letu narasli v večji meri kot plače delavcev. S tem argumentom nastojajo zato, ker kapitalisti trdijo, da bi z zvišanjem plač morali dvigniti ceno blaga, kar bi povzročilo inflacijo. Sindikalna gibanja pa se v svojem prizadevanju zatekajo k stavkam in drugim množičnim akcijam, s katerimi dokazujejo, da so razredna nasprotja v kapitalizmu zelo ostra.

Z nekoliko drugačno stavko pa so začeli že skoraj pred dve tedna alžirski uporniki po francoskih zaporih. Z gladovanjem hočejo doseči priznanje za svoje politično delovanje in za to, da jih cenijo kot politične zapornike, ne pa kot kriminalce.

Novo na Mariborskem tednu

Do otvoritve letošnjega Mariborskega tedna bo — tako zatrjujejo pri upravi Mariborskega tedna — zrasedel še nov paviljon »C«, Zidovi novega paviljona kar vidno rastejo iz dneva v dan. Konstrukcija je betonska, za razliko od ostalih paviljonov pa bodo tega uredili tako, da bo pripraven za razne prireditve. V njem bodo kuhinje, garderoba in sanitarne naprave. Če bo na razpolago dovolj denarja za grelne naprave, bodo lahko v njem že letošnjo zimo razne kulturne in športne prireditve in plesi.

Tudi celotni razstaveni prostor na Mariborskem tednu urejajo. Ploščad pri glavnem vhodu bodo cementirali z velikimi ploščami. Obiskovalci — še posebej obiskovalke — visokimi petami — pa se ne bodo več jezile nad grobim ka-

OGLAŠUJTE V

PTUJSKI TEDNIK

Ob mladinskem dnevu v Ptuj

Mladinski dan, ki ga je za 28. junija t. l. organizirala za Ptuj Okrajna gasilska zveza Maribor ob sodelovanju in pomoči gasilskih zvez v okraju Maribor, spada med uspele prireditve v počastitev 40. letnice KPJ in SKOJ, kar je bil tudi namen dneva. Uspele so priprave, udeležba, nastopi in zanimanje množice, ki je prireditev gledala in jo pohvalila z večkratnim aplavzom. Navzoči predstavniki gasilskih zvez in raznih društev ter organov ljudske oblasti iz Ljubljane, Celja, Maribora in Ptuja so priznali Okrajnim in

občinskim gasilskim zvezam, ki so pripomogle do takega uspeha, da je prireditev dosegla svoj namen.

Na prireditve so prišli v Ptuj kot gostje in predstavniki iz Ljubljane: republiški poslanec Ivan Potrč in in poveljnik republiške gasilske zveze Miran Spicer, Jože Globačnik iz Maribora v imenu Okrajnega odbora SZDL, Jože Tramsček, predsednik OLO Maribor, Marjan Dajčman v imenu Okrajnega odbora LMS Maribor, Janko Vogrinec in Ivan Kranjčič v imenu Občinskega ljudskega odbora in od-

bora SZDL, Anton Pšeničnik za Okrajno gasilsko zvezo, Milan Klemenčič, poveljnik Okrajne gasilske zveze in drugi.

Številna množica in imenovani ter nastopajoči so s prireditve odnesli vtis, da so Okrajna in občinske zveze zadovoljivo opravile svoje zadolžitve, da je vse brezhibno teklo od začetka do poslednjega trenutka. Prireditev v Ptuj je dala PGD iz zapadnih predelov okraja priložnost obiska tukajšnjih manj znanih krajev, obenem pa je zapustila enotni vtis, da se vedno bolj čuti vpliv mladine v aktivnem in vodilnem delu v gasilskih društvih. V paradi po Ptuj je dopoldne bilo nad 1600 nastopajočih, na stadionu pa je popoldne nastopalo z raznimi orodji in vajami ter petjem nad 1100 mladih ljudi. Težko bi rekli, katera vaja je bila lepša, saj so mladi gasilci od pionirjev do odraslih vse vaje lepo izvajali. V gibih bi morali sicer nekoliko odločnejši in hitrejši, vendar glede na samo disciplino nastopanja ni kritike.

K sreči je bilo ta dan lepo vreme, kar je posebno ugodno vplivalo na prireditev, nastopajoče in ljudstvo, zato pa se je tudi veseli del na dvorišču gasilskega doma zategnil pozno v noč.

Gostje iz bližnjih in daljnjih gasilskih zvez so pogrešali zunanjo prijaznost mesta, ki se hitro opazi, ko ljudje ne izobesijo zastav, čeravno je bila ta prireditev na koncu IV. kongresa ZKS. Tako številnega obiska gostov iz vseh strani Slovenije se je napredni Ptuj gotovo vedno razveselil iz vsega srca in to izrazil tudi z okrasitvijo hiš, ne da bi čakal na opozorilo organizacije.

Prireditev v Ptuj bo nedvomno dragocena spodbuda vsem društvom prostovoljnega gasilstva v okraju, da se bodo v bodoče še vestneje lotevali nalog in uspehe prikazali povsod, kjer jih bo prišla gledat množica in kjer bodo poklicani na pomoč v nesreči.

V. J.

Nov centralni komite

Sekretar: Miha Marinko. — Člani: Viktor Avbelj, Janez Hribar, Albert Jakopič, Stane Kavčič, Boris Kraigher, Vlado Krivic, Franc Leskošek, Ivan Maček, dr. Jože Potrč, Franc Popit, Ivan Regent, Mitja Ribičič, Janko Rudolf, Vida Tomšič, Janez Vipotnik in Boris Ziberl.

Predsednik kontrolne komisije CK ZKS je Lojze Ocepek, predsednik revizijske komisije CK ZKS pa Fedor Kovačič.

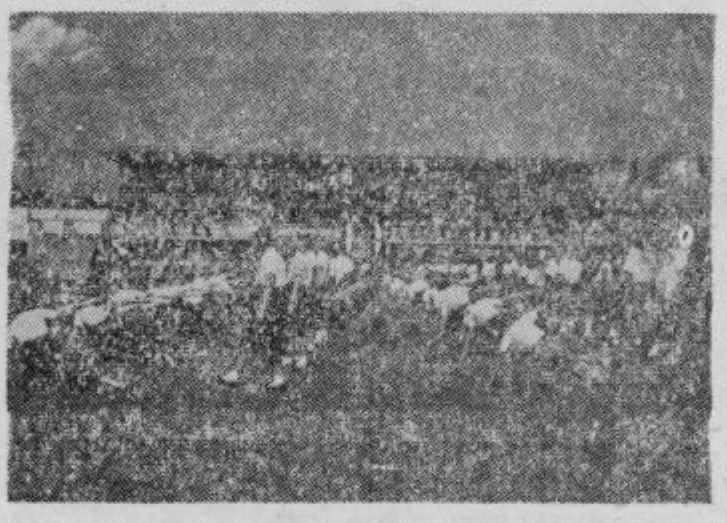
Člani CK ZKS, izvoljeni na IV. kongresu ZKS:

Aljančič Marija, Arigler Adolf, Avbelj Viktor, Babič Branko, Belopavlovič Niko, Bešter Mara, Beltram Zilva, Bojc Majda, Bole Dušan, Bole Tone, Borštnar Jože, Boštjančič Dolica, Božič Jože, Blaha Tinka, Brajnik Edo, Bravničar Dušan, Bregar Rudi, Brejce Tomo, Brilej dr. Jože, Čerče Aleksander, Dermastia dr. Marjan, Divjak Stanko, Fajfar Tone, Ganzitzi Rudolf, Goršič Milko, Hafner Vinko, Herman Lojze, Hočevar dr. Franc, Hočevar Janez, Hribar Janez, Ingolič Jože, Jager Jože, Jakopič Albert, Jamnikar Ivan, Janhuba Rudi, Janžekovič Ivan, Kadunc Vladimir, Kardelj Pepca, Kavčič Stane, Kidrič Zdenka, Kimovec Franc, Klopčič Franc, Kočevar Franc, Kozak Lado, Kraigher Boris, Kranjec Miško, Kresc Leopold, Krivic Vlado, Krivic Ada, Krmelj Maks, Kropušek

Tone, Ledinek Miloš, Legan ing. Jože, Leskošek Franc, Maček Ivan, Majhen Vlado, Maležič Matija, Marinko Miha, Markič Stane, Mirtič Franc, Modic Lev, Novak Ivan, Ocepek Lojze, Orožen Marjan, Perovšek Franc, Pelak Bojan, Polič Zoran, Popit Franc, Potrč dr. Jože, Pirkovič Franc, Prešeren Cilka, Regent Ivan, Rems Janez, Remskar Tine, Ribičič Mitja, Roš Ivan, Rudolf Janjo, Simončič Franc, Seliger Drago, Smole Janjo, Svetina Mira, Silih Niko, Segedin dr. Ruža, Sušteršič Tone, Tavčar Ivo, Tomšič Vida, Tramsček Jože, Vilfan Marja, Vilfan dr. Jože, Vipotnik Janez, Vengust Albin, Vošnjak Sergej, Vratuša dr. Anton, Ziberl Boris, Zlatnar Mirko, Zupančič Marija, Zaver ing. Fevel, Zen Jakob.

Člani revizijske komisije CK ZKS:

Aph Milan, Beltram Julij, Berčič Miha, Dermastia Mihaela, Dolgan Ervin, Duje Albin, Durjava Tončka, Drakslar Marjana, Jančar Mica, Kladihar Jože, Klanjšček Jože, Kovačič Fedor, Košmelj Miran, Kumer Andrej, Komše Franc, Levar Marija, Levstik ing. Jože, Maček Leopold, Pirkovič ing. Vilma, Potrč Ivan, Primožič Jože, Ribič Alojz, Stegnar Andrej, Škerlavaj Milan, Vodopivec Cvetka in Vrščaj-Holy Zima.

Posvetovanje o družbeni prehrani in delavski univerzi

V ponedeljek je bilo v Ptuj posvetovanje predsednikov, sindikalnih podružnic, delavskih svetov in upravnih odborov, ki ga je sklical Občinski sindikalni svet v zvezi z vprašanji družbene prehrane, stanovanjskih skupnosti, delavske univerze in polletnih konferenc sindikalnih podružnic.

Na posvetovanju je podala referat o nalogah in vlogi novih stanovanjskih skupnosti in družbeni prehrani Zora Illovarjeva, ki je orisala vlogo in naloge novih stanovanjskih skupnosti, važnosti pravilne prehrane naših ljudi, skrbi za varstvo otrok in drugo.

Po referatu je bila razprava. Glavno vprašanje, ki je bilo postavljeno na posvetovanju, je vprašanje centralne menze družbene prehrane v Ptuj in pa topli obroki malice. Predsedniki sindikalnih podružnic, delavskih svetov in upravnih odborov so jasno in odločno postavili nalogo Občinskemu sindikalnemu svetu in Občinskemu ljudskemu odboru ter novim stanovanjskim skupnostim, da je potrebno takoj začeti reševati vprašanje topliga obroka, prav tako pa vprašanje centralne menze. Udeleženci posvetovanja so določili komisijo, ki jo sestavljajo: dr. Milan Carlj, Zora Illovar, Jože Bratina, Feliks Bagar in Franjo Bambič, ki ima nalogo, da skupno s stanovanjsko skupnostjo prouči možnost ustanovitve centralne menze, prav tako pa vprašanje uvažanja toplih obrokov v vseh delovnih kolektivih in ustanovah.

O vlogi in nalogah delavske univerze v Ptuj je govoril Drago Zupančič. Udeleženci posvetovanja so sprejeli oziroma program delavske univerze ter izrazili popolno podporo delovnih kolektivov in sindikalnih orga-

nizacij za njen čim uspešnejši razvoj.

V tretjem delu posvetovanja se je razprava razvijala o nalogah izvršnih odborov sindikalnih podružnic ob polletnih konferencah, ki bodo v mesecu juliju v vseh sindikalnih podružnicah. Naloga vodstev sindikalnih organizacij je, da takoj pristopijo k pripravi polletnih poročil, ki jih bodo podali o svojem delu na polletni konferenci članstvu sindikalnih podružnic.

F. B.

KRAJEVNI PRAZNIK GORIŠNICE

Množične organizacije Gorišnice (Zveza komunistov, Socialistična zveza, Ljudska mladina, Zveza borcev NOB, Društvo prijateljev mladine, Osnovna šola, gasilci in druge) pripravljajo krajevni praznik Gorišnice — 4. julij. Na sporedu bo šahovski turnir domačih šahistov, slavnostna akademija (petek, 3. julija, ob 20. uri) s pestrnim programom: govor, zborna recitacija, narodni plesi, deklamacija, pevski zbor. Za pestrost bo poskrbelo bakljada in kres ter streljanje. V soboto, 4. julija bo ob 8. uri slavnostna seja vseh množičnih organizacij, po seji pa povelja na pokopališče h grobu padlih borcev. Ob 9.30 bo na telovadnici rokometni turnir. Sodelovali bodo TVD Partizan Gorišnica, Ormož, Velika Nedelja, Središče in Dornava. Popoldne ob 15. uri bo nastop gasilcev in nogometna tekma. Vse dni bodo na razpolago okrepčilne pijače in jestvine ter godba za ples in zabavo. Čisti dobiček je namenjen za postavitev spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja Gorišnice in okolice.

ed

Ustanovitve poravnalnih svetov tudi v ptujski in ormoški občini

Da se razbremenijo delo Okrajnega sodišča pri reševanju zadev, zlasti kaz. dejanj zoper čast in dobro ime, sporov glede ureditve mej, razdelitve skupnosti, motenja posesti in manjših odškodninskih sporov, se vrše že na terenu ptujske in ormoške občine priprave za formiranje poravnalnih tročlanskih svetov. Ti bi imeli predsednika in dva člana. Vsako območje krajevnega urada bi imelo svoj poravnavni svet, člani sveta pa bi bili voljeni na zborih volivcev. Da bi bilo delo poravnalnega sveta uspešno, bo predvsem za člane sveta voliti ljudi, ki imajo zaupanje volivcev, dovoljne življenjske skušnjice ter pozitivne moralne kvalifikacije. Vsak član sveta naj bi imel svojega namestnika, predsednik sveta pa naj bi bil občinski odbornik. Funkcija člana sveta bo častna. Mandatna doba naj bi bila dve leti, administracijo v zvezi z vloženimi pismenimi prijavitelji ali danih na zapis-

nik pri krajevnem uradu bi vodil uslužbenec tega urada. Postopek pred poravnalnim svetom bo brezplačen. Pred vložitvijo tožbe pri rednem sodišču, bo vsak prizadeti najprej vložil svoj zahtev pri poravnalnem svetu, kolikor pa poravnava ne bi uspešla, bo lahko na podlagi potrdila poravnalnega sveta prizadeti nato vložil tožbo. Sklepnene poravnave ne bo mogoče preklaticati.

Dosedaj že formirani poravnalni sveti pri nekaterih občinskih ljudskih odbori so pokazali zelo pozitiven uspeh, saj so znani primeri, da je poravnalni svetom uspelo s poravnavo doseči sožitje in ponovno prijateljstvo med strankami, med katerimi so obstajali večletni spori ter sovraštvo.

S formiranjem poravnalnih svetov bodo prizadetim strankam prihranjeni stroški in čas, zadeve same pa bodo reševali hitreje kot pri sodiščih, ki so preobremenjene z delom.

Iz naših mest, trgov in vasi

KZ Lovrenc na poti napredka

Kmetijska zadruga Lovrenc na Dravskem polju je bila ustanovljena v letu 1947. Na območju te zadruge je skupno 1610 ha površine in od tega 729 ha njiv, 320 ha travnikov, 330 ha pašnikov in 231 ha gozda. Posamezne kulture pa zavzemajo naslednje površine: žita 466 ha, krompir 225 ha, krmne rastline 33 ha in industrijske rastline 5 ha.

Perspektivni plan predvideva znatne spremembe v strukturi posevkov in bi naj v letu 1961 zavzemala žita 397 ha, krompir 211 ha, krmne rastline 64 ha in industrijske rastline 32 ha. Površine pod žitom in krompirjem bi se naj torej zmanjšale za 83 ha, površine pod krmnimi in industrijskimi rastlinami pa bi se naj povečale za 58 ha. Po teh spremembah se pa ne bo smel zmanjšati pridelave žit in krompirja, temveč nasprotno, proizvodnja se bo morala celo povečati za okrog 70 %. To je, zahvaljujoč novim pšeničnim sortam in koruznim hibridnim posevkom, treba se bo le za izvršitev načrta pošteno zavzeti. Povečanje pridelave krmnih rastlin pa je važno zaradi večje živalske proizvodnje.

V preteklem letu je bilo tudi lovrenski zadrugi uveljavljeno družbeno upravljanje. Zadrugi svet sestavlja 31 zadrugnikov in 9 uslužbenecv in delavcev, upravni odbor pa je sedemčlanski. Zadruga ima požrtvovalnega upravnika

in 309 članov od 384 gospodarstev.

Zadruga je bila po ustanovitvi in pozneje v glavnem preskrbovalec prebivalstva s potrebnim blagom, v letu 1958 pa je prevzela nove naloge. Postajati je začela vse bolj nosilec kmetijske proizvodnje. Oddala je nekmetijske dejavnosti in se začela ukvarjati vse bolj s reševanjem proizvodnih nalog v kmetijstvu. Po stanju dne 31. dec. je bilo stanje osnovnih sredstev in skladov zadruge takšno: osnovnih sredstev 12.346.936, skladov 408.336, investicij v izgradnji 469.455 in investicijski kredit 12.251.195.

V letu 1958 je imela zadruga 75.372.039 din prometa. Glede na vse omenjeno je jasno, da ima zadruga vse pogoje za uspešen nadaljnji razvoj. Njen strojni park je popoln in koncentriran v novozgrajeni remizi, kjer so tudi velika skladišča.

Kooperacijska proizvodnja je postavila zadrugo pred kopico problemov. Zato bo morala biti zadruga v bodoče vse bolj prožna in bo morala znati prenašati vse izsledke sodobnega gospodarjenja v kmetijstvu v širino. Potom socialistične kooperacije bo v korist družbe izkoriščala velike rezerve, ki so v kmetijskih površinah v individualni lasti. Hkrati bo seveda morala pametno vključevati družbene koristi s koristmi posameznika — svojega člana.

Prva mednarodna razstava varilne tehnike v Ljubljani

Z velikim iniciativnim prizadevanjem Društva za varjenje LRS in Zavoda za varjenje v Ljubljani je v kratkem povojnem obdobju dosegla domača tehnika varjenja vidne uspehe. Priznanje temu je tudi, prirejanje XI. mednarodnega kongresa varjenja od 28. junija do 4. julija letos v Opatiji. Na tem kongresu bo sodelovalo v 15 strokovnih komisijah okrog 800 strokovnjakov iz 32 držav.

Kot pomemben zaključek te velike mednarodne manifestacije varjenja bo od 7. do 12. julija letos na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani PRVA MEDNARODNA RAZSTAVA VARILNE TEHNIKE. Ta pomembna prireditelja se vrši pod pokroviteljstvom Franca Leskoka-Luke ter ima namen prikazati zadnje dosežke raznih gospodarsko razvitejših držav, hkrati pa pokazati velik napredek naše domače tehnike varjenja.

V času mednarodne razstave bo kor:

— otvoritev novih prostorov Zavoda za varjenje LRS, kar bo združeno s strokovnim posvetovanjem pod naslovom »Varilske naprave in material — ključ za uspehe pri varjenju«, ob sodelovanju domačih in tujih strokovnjakov,

— z razglasitvijo rezultatov največ pomembnih prireditev, ka-gradnega natečaja za najboljše varjene konstrukcije v posebno določenih panogah,

— s tekmovanjem za najboljšega varilca Jugoslavije v različnih kategorijah,

— s podelitvijo diplom in nagrad domačim in tujim razstavljalcem za najboljše razstavljene predmete,

— z razstavo svetovne varilske literature itd.

Take in podobne strokovne strokovne razstave niso pomembne samo za strokovnjake in varilce, temveč za vsakogar, ki ga zanima tehnični napredek doma in po svetu. Razstava sama bo nudila vrsto zanimivih praktičnih demonstracij, strokovnih filmov, strokovnih posvetovanj itd.

Po dosedanjih prijavah sodeluje na razstavi 28 domačih ter 14 tujih, torej skupno 42 razstavljalcev. Med tujimi razstavljalci jih je največ iz Francije, in sicer 7. Zah. Nemčije 5, ter po eden iz Švice in Avstrije.

Med domačimi razstavljalci jih je 17 iz Slovenije, 5 iz Hrvaške, 4 iz Srbije ter 2 iz BiH. PS

Občni zbor Sklada za vzajemno pomoč obrtnikov

Na minulem občnem zboru članov Sklada za vzajemno pomoč zasebnih obrtnikov in gostilničarjev v Mariboru so delegati živo razpravljali zlasti o potrebi množičnosti v svoji ustanovi, saj je ravno od tega odvisen uspeh in nadaljnji razvoj socialnega zavarovanja zasebnih obrtnikov. Analiza dela je pokazala, da so si člani v manj kot 3 letih ustvarili trdno finančno bazo za potrebe onemoglosti in stancij. Temu uspehu tudi pripisujejo dejstvo, da število novih članov iz dneva v dan narašča in da se v članstvo vključujejo tudi redki zasebniki, ki so od začetka stali ob strani in čakali razvoja.

Prav živahna je bila razprava okrog prispevkov in dajatev, zlasti pomoči iz zdravstvenega varstva. V preteklem letu je Sklad izplačal za zdravstveno varstvo svojih članov preko 12.000.000 dinarjev, in to največ za zdravljenje v bolnišnicah, zdravlila in zdravilne pripomočke. V posameznih primerih so stroški na enega člana tudi presegli znesek 400.000 dinarjev. Zaradi naraščajočih cen za zdravstvene storitve in oskrbnih stroškov je Sklad v preteklem letu izplačal za 38,9 odst. več pomoči kakor v preteklem letu. Računajo pa, da bodo ti stroški še porasli. Za ohranjanje finančne ravnotežja je zadnji občni zbor začasno uvedel dodatni prispevek, dokler se cene zdravstvenih uslug ne stabilizirajo.

Zelo zadovoljiv uspeh so člani dosegli pri nabiranju sredstev za dolgoročne podpore za slučaj onemoglosti, invalidnosti in starosti. Za te potrebe imajo že sedaj zbranih preko 38 milijonov dinarjev, do poteka karentne do-

Z bridkostjo v srcu smo se poslovlili od vzorne učiteljice, dobre in plemenite stanovske tovarišice, ki nas je dvigala, nam pomagala in s katero je bilo delo in življenje lepo.

be čez dobri dve leti pa se bodo ta sredstva še vsaj podvojila. S tako rezervo posebno starejši člani pričakujejo brezskrbno starost.

Kljub povečanju stroškov za zdravstveno varstvo pa je občni zbor za tekoče leto razširil zozdravstveno nego od sedanjene ene na enajst postavk, nekoliko pa je omejil dajatve za krmatsko zdravljenje svojcev. Na splošno željo članov je bil z veljavnostjo od 1. 1. 1959 dalje uveden še en razred z zavar. osnovo 18. obč. ter tako dana možnost povišati dajatve ob bolezen in za pokojnino. Občni zbor je še tudi odobril, da lahko obrtniki in člani dokupijo pravice ustanovnih članov, če se za to prijavijo do konca leta 1959 in plačajo dospelje prispevke. Posebni poudarek pa se je pokazal na zavarovanju mladih obrtnikov in pa množičnosti. Sklad je do sedaj v polni meri opravil svoj obostoj, z doseženimi uspehi pa je tudi dokazal, da bi masovnejšem članstvu lahko dajatev še razširil, ne da bi zaradi tega povišal prispevke. Sklenjeno je še bilo, da bodo tekom leta sestanki člani in ostali obrtniki, da bi jim še nazorneje prikazali dosežene uspehe in koristi, ki si jih lahko vsak obrtnik in gostilničar zagotovi z razmeroma nizkimi prispevki.

Ob sodelovanju delegatov iz sosednjih republik so delegati razpravljali še o poenotenju obrtniškega socialnega zavarovanja za vso državo, na čemer že dela zvezna koordinacijska komisija pri Sekretariatu za delo ZIS. Posebno je bilo še poudarjeno, da se bodo v bodočnosti ob event. prehodu v socialno zavarovanje pravice, pridobljene pri Skladu, že upoštevale v delovno dobo za razliko od onih zasebnikov, ki še stojijo ob strani.

Delegati so izvolili nov upravni in nadzorni odbor in tako zaključili občni zbor za leto 1959.

T. A. Maribor

Štirideset let od ustanovitve KPJ Spominski dnevi KPJ

- Julija — 8. do 10. 1918 — stavka rudarjev v Idriji.
- Julija — 1919 — izide prva (edina) številka lista »Bakla«, prvega slovenskega komunističnega glasila.
- Julija — 3. do 5. 1934 — v Trbovljah dvaindesetsturna gladovna stavka; prvi pride do akcijske enotnosti vseh treh strokovnih organizacij; oblast in uprava obljublja ugoditi zahtevam rudarjev.
- Julija — 1936 — stavka 557 rudarjev v Hrastniku.
- Julija — 4. 1941 — sklep CK KPJ o oboroženi vstaji.
- Julija — 5. in 8. 1941 — demonstracije na ljubljanski postaji ob preseljevanju Slovencev z Gorenjskega.
- Julija — 5. in 7. 1941 — partizanska konferenca na Rogu.

KOT ŽRTEVE STE PADLI V BOJ ZA NAS

Nad 500 žrtev je padlo iz ptujskega okoliša za našo osvoboditev. Probučujemo njihove kratke življenjske poudarke v počastitev njihovega spomna.

(Nadaljevanje)

Tomanič Janez se je rodil 27. marca 1916 v Gerečji vasi v kmečki družini z devetimi otroki. Po osnovni šoli se je Janez posvetil poljskemu delu, nato pa se je zaposlil v tekstilni tovarni v Mariboru. Pred vojno se politično ni udeleževal, v vojnem času pa ga je okupator mobiliziral v nemško vojsko, kamor je odšel 18. avgusta 1943. Na ruski fronti so ga zajeli rdečearmejci skupaj z Skrbišem Maksom iz Makol in Pušnikom Francem. Tam so se javili v NOVJ. Na jugoslovanski fronti je padel 2. novembra 1944 pri Gornjem Milanovcu.

Tobias Jakob se je rodil 16. julija 1899 v Pacinju, kjer je kmetoval na premožni kmetiji. Imel je dva otroka. Sin Janez je bil trgovski pomočnik v Rogiški Slatini, kjer ga je gestapo aretirali zaradi sodelovanja v OF in ustreli v Mariboru. Očeta je sinova smrt zelo prizadela in z velikim sovraštvom je gledal na okupatorja ter z veliko vnemo pomagal borbem »Prve slovenske gorilke čete«. Zaradi izdaje so ga 10. oktobra 1942 aretirali in odvedli v ptujske zapore, kjer so ga strahotno mučili, da je od muk umrl 14. 10. 1942.

OSOJNIK IVANKA roj. TOPLAK se je rodila 4. maja 1910 v Grajskem v kmečki družini, kjer je pomagala na domačem posestvu. Poročila se je z Osojnikom Francem iz Desanc, kamor se je preselila leta 1939. Njen mož je stopil v komunistične vrste že leta 1935 in je vplival tudi na njeno miselnost. V času

okupacije je podpirala borce »Lackove čete«. Okupator jo je aretirali že 5. junija 1942 in odpeljal v ptujske zapore, kjer so jo mučili in sramotili. Zaprtja je bila tudi na Borlu, nazadnje pa so jo odpeljali v Auschwitz, kjer je preživela le nekaj mesecev.

Velkavrh Janez se je rodil 20. junija 1916 v Lukovici pri Kamniku, kjer je bil oče v finančni službi. Družina se je pozneje preselila v Ptuj, kamor so očeta prestavili. Janez je imel še štiri sestre. Ko je hodil v ptujsko gimnazijo, je telovadil pri »Sokolu«. Po razpadu jugoslovanske vojske se je Janez v maju vrnil domov v Ptuj, kjer ga je čez nekaj dni okupator aretirali in ga julija 1941 poslal s transportom v Srbijo. Njegove domače pa je okupator izsели avgusta na Hrvaško. Janez Velkavrh je živel pri Kragujevcu v vasi Grošnici, nato pa v Kragujevcu. Okupator ga je ustreli 21. oktobra 1941.

Vogrinec Mihael se je rodil leta 1877 v Podlehniku v hiši velikega posestnika s štirimi otroki. V šoli je hodil k Vidmu. Vzgojili so ga v katoliškem duhu. Do okupatorja je bil sovražno razpoložen. Leta 1943 je sam zgradil bunker pod domačo kolarnico, kjer so se shajali aktivisti narodnoosvobodilnega boja. Pri gradnji bunkerja mu je pomagal le Karel Pignar. Dne 2. novembra 1944 je izdajalec iz Lancove vasi izdal Mihaela Vogrinca, zato je okupator poslopje zažgal, družino pa odpeljal v zapore, odkoder je moral Mihael v Dachau, kjer je umrl 25. marca 1944. Zena se je iz zaporov vrnila ob osvoboditvi, a je izprana umrla 10. oktobra 1946. Njegov sin Franc se iz Dachau ni vrnil. Hči Justina pa je morala delati na nemškem posestvu na Vidmu.

Delovno področje

Stanovanjska skupnost bo lahko razvila vsestransko, zlasti gospodarsko dejavnost in bo opravljala zlasti te-le zadeve:

Organizirala in pospeševala bo komunalne, gospodarske, socialne, zdravstvene, vzgojne in druge dejavnosti in službe, ki neposredno služijo družini, gospodinjstvu in delovnemu človeku v vsakdanjih potrebah; organizirala bo pomoč zaposlenim in družini pri vzreji in vzgoji otrok; organizirala in pospeševala bo vse vrste dejavnosti, ki pomenijo pomoč v gospodinjstvu; skrbela bo za varstvo in vzrejo otrok, ki jim je potrebna pomoč družbe in za varstvo drugih ljudi, ki jim je potrebna taka pomoč; skrbela bo za napredek stanovanjskega gospodarstva in v strokovnem pogledu pomagala hišnim svetom ter državljanom v upravljanju hiš in njihovih skladov in v tekočem vzdrževanju hiš.

S temi dolžnostmi stanovanjskih skupnosti se niso izčrpane vse naloge za bodočnost. V bodoče bodo stanovanjske skupnosti opravljale še druge naloge na področju komunalne in socialne politike.

Prva kategorija dejavnosti

V prvi kategoriji bodo ustanove, ki so že pravno regulirane s statusom komunalnih ustanov. Delajo po načelih samostojnega finansiranja in po splošnih pravilih, ki veljajo za druge ustanove.

Stanovanjska skupnost ima pravice in dolžnosti ustanovitelja. Ustanova, ki jo ustanovi stanovanjska skupnost, ne sme brez soglasja stanovanjske skupnosti spreminjati predmeta svoje dejavnosti, določenega z aktom o ustanovitvi.

(Nadaljevanje na str. 3)

Slovo od Kafol Ljudmile

21. junija t. l. je SO Osnovne šole Markovci pri Ptuj prireditelji masovni roditeljski sestanku z udeležbo staršev in učencev celotne šole. Sestanka se je udeležil tudi šef oddelka za prosveto pri Obč. LO Ptuj tovariš Franc Veronek.

Na sestanku je ravnatelj šole tov. Zlatič Franc podal analizo učno-vzgojnih uspehov v preteklem letu (81,9 %), ki so za 2,5 % boljši od lanskega šolskega leta. Navedel je vzroke, ki so ovirali delo in uspehe v šoli, izmed katerih so bili najvažnejši: pomanjkanje učnih moči in bolniške odsotnosti učiteljskega med letom. Nekateri učitelji so morali poučevati celodnevno, skoraj vsi pa še poučevati posamezne predmete v višjih razredih preko svoje učne obveznosti. Prav tako je tudi kvarno vplivala na učni uspeh nadštevilčnost oddelkov, saj so imeli oddelki po 50 učencev. Kljub temu, da bi po uredbi lahko razrede delili po primernem številu oddelkov, tega nismo mogli izvršiti zaradi pomanjkanja učnih moči in prostorov. Na učni uspeh je tudi mnogo vplivalo izostajanje učencev od pouka. V nižjih razredih so učenci izostajali zaradi različnih otroških bolezni in zdravljenja njihovih posledic, v višjih razredih pa zaradi domačega dela. Imeli smo tudi primere učencev, ki so se odtegovali pouku zaradi prelastnosti. Na šoli smo imeli samo 19 učencev, ki so obiskovali pouk brez izostankov. Za dosežene učno-vzgojne uspehe je bilo na šoli nagrajenih s knjižno nagrado 32 učencev od prvga do tretjega razreda. Za 27 učencev višjih razredov od četrtega do osmega, je priredil SO kot nagrado brezplačen prevoz z avtobusom v Rogoško Slatino in Kumrovec, rojstni kraj tov. maršala Tita in s tem počastil 40-letnico ustanovitve KPJ.

Vsi učenci, ki so končali osmi razred so prejeli lepe knjižne nagrade, za katere je prispeval sredstva Obč. LO Ptuj. SO, mladino, ljudstvo in učiteljsvo pa se je tega dne pošlo od tov. Kafol Ljudmile, požrtvovalne prosvetno-politične delavke v šoli in izven nje.

V imenu SO sta se poslovila predsednik SO in ravnatelj šole xer ji izročilo pismo zahvalo za njen dolgoletni trud ter požrtvovalno in nesebično delo. V imenu Obč. LO Ptuj se je poslovil šef oddelka za prosveto tov. Veronek Franc. Učenka Kostanjevec Marija in učence Bezjak Janez sta se poslovila v imenu šolske mladine.

Slovo je bilo težko. Ni bilo očesa, ki bi ne bilo solzno. To je imenovana tudi zaslužila, saj je bila vzorna prosvetno politična delavka, ki si je s svojim neumornim delom postavila med tukajšnim ljudstvom neuničljiv spomenik.

O stanovanjski skupnosti

S splošnim zakonom o stanovanjskih skupnostih je dala Zvezna ljudska skupščina širok okvir razvoju novega organizma samoupravljanja državljanov na področju komunalnih in socialnih dejavnosti in naših vsakodnevni življenjskih potreb.

Stanovanjske skupnosti so nujna in logična posledica razvoja sistema samoupravljanja državljanov na vseh življenjskih področjih. Komuna je preširoka, da bi se mogla v njenih organih izraziti vsakodnevna iniciativa državljanov v skrbi za otroke, za urejanje stanovanjskih razmerij in ureditev naselij, pa tudi za vrsto drugih vprašanj, ki so pomembna za zboljšanje njihovega življenjskega standarda.

Zakon o stanovanjskih skupnostih podrobneje določa pravni položaj stanovanjskih skupnosti, okvire njihove dejavnosti, navaja možne viire finansiranja ter razmerje med stanovanjskimi skupnostmi in občino.

Globlje od tega pa zakon ne posega, saj ne bi bilo prav, tesneje in podrobneje določati obliko aktivnosti stanovanjskih skupnosti in njihove organizacijske oblike. Ustanavljanje in izvajanje stanovanjskih skupnosti je daljši proces, ki se je dejansko šele začel in ta zakon daje samo osnovno smer temu procesu in prepušča praksi, da z uporabo najrazličnejših oblik najde rešitve, ki bodo ustrezale

konkretnim razmeram terena, na katerem bo stanovanjska skupnost ustanovljena. Stanovanjska skupnost bo prav gotovo drugačna v velikem mestu oziroma v popolnoma industrijskem naselju z veliko zaposlenostjo prebivalcev obeh spolov kot pa v polnem okolju.

Stanovanjska skupnost ima značaj pravne osebe in je nosilec pravic, kakor tudi dolžnosti; njeno premoženje je družbena lastnina.

Območje stanovanjske skupnosti

Stanovanjska skupnost bo ustanovljena za območje, prostorno, urbanistično in komunalno celoto, ki omogoča glede na svojo velikost, število prebivalcev in materialne pogoje neposredno upravljanje in sodelovanje državljanov pri poslih komunalne in socialne politike občine.

S statutom ali urbanističnim načrtom občine oziroma z odlokom, ki tak načrt nadomesti, se določijo območja, na katerih se lahko organizirajo stanovanjske skupnosti. Ljudski odbor, ki določa območja za ustanavljanje stanovanjskih skupnosti, pač upošteva, da morajo biti območja prostorna, urbanistično in komunalna celota in da omogočajo uresničenje nalog stanovanjskih skupnosti. Velikost stanovanj-

ske skupnosti je seveda odvisna od konkretnih pogojev območja, za katero se taka skupnost ustanavlja. V čisto industrijskem središču bo stanovanjska skupnost manjša, bo pa mnogo večja na območju, kjer je prebivalstvo mešano in število zaposlenih žensk manjše. Na območju brez pogojev za ustanavljanje stanovanjskih skupnosti lahko posele iz delovnega področja stanovanjskih skupnosti opravljajo krajevni odbori.

Ustanovitev stanovanjskih skupnosti

Odločanje o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti prepušča zakon iniciativi državljanov, ki o tem odločajo na zborih volivcev. Po sklepu zbora volivcev ustanovi stanovanjsko skupnost občinski ljudski odbor na seji po analizi problemov, ki se pojavljajo na določenem območju. Socialna struktura ljudi, zaposlenost članov družine, število otrok, ki so med odsotnostjo staršev prepuščeni sami sebi in drugo vpliva na program dela stanovanjske skupnosti.

Stanovanjska skupnost ima svoj statut, to je temeljni predpis, ki ga mora imeti vsaka stanovanjska skupnost. Z njim se določajo pravice in dolžnosti stanovanjske skupnosti, te pa morajo biti v skladu z določbami zakona.

Proslava 150-letnice šole v Staršah

V nedeljo, dne 21. t. m., so predstavi v Staršah ob Dravi 150-letnico šole. Ker v kraju ni nobene gostilne, bi došli gostov ne mogli prenesti, ni bila proslava objavljena v časopisih ter je bila namenjena bolj domačemu občinstvu in posebej povabljenim gostom — bivšim učiteljem in učiteljicam, ki so kdaj delovali na tej šoli, ter zastopnikom oblasti in družbenih ustanov. Mnogi bivši učenci te šole, ki so danes raztreseni po celem Sloveniji in tudi drugod, bi se gotovo radi udeležili te proslave.

Proslava se je pričela že zjutraj s sprejemom povabljenih gostov ob 8. uri. Nato je predaval tukajšnji prokurator, Miroslav Lešnik o zgodovini Starš in okolice ter poudarjal, da je zgodovina šole v Staršah ter o zgodovini NOB v Staršah in okolici. Navedel je žalostno dejstvo, da je mnogo ljudi na Dravskem polju ob okupaciji podvrženo okupatorja kot rešitelja iz takratnih obupnih socialnih razmer, ki jih je zakrivila beograjska čaršija in oblastniki v Ljubljani. Navedel je tudi imena številnih borcev, ki so bili doma iz Starš in okolice, in to: iz Starš

Ivan Šolar, Ivan Mlakar, Martin Šetler, Martin Kranjc, Alojz Colnarič in Franc Tement; iz Zlatosre Slavko in Vilko Golob in Franc Klavinc; iz Rošnje Stanko Vratič in Franc Ilc; iz Propolj pa Pesešek Ivan, Ivan Gorencik, Janoz Tomaž in Franc Kirbiš ter Ivan Greif. Omenil je tudi, da sta dne 9. 4. 1941 padla v Rošnji jugoslovanske vojske narednik Mirko Čučkovski iz Bosne ter Janoz Matjaš iz Jurčevca pri Ptuj, dne 19. 3. 1945 pa tudi v Rošnji partizan Konrad Pušnik, doma iz Kople na Kozjaku, ter da so gestapovci dne 14. decembra ustrelili v Staršah pod spodnjim Obrežem 10 talcev in da še mesto, kjer so bili streljeni in pokopani, danes ni označeno, tako da ga tujec ne more najti, pa tudi večina domačinov ne ve za njega. Grajal je na brezbrzičnost ter želel, da se čimprej postavi primeren spomenik vsem padlim borcem. Prebivalci Dravskega polja se imajo predvsem zahvaliti Osvobodilni fronti in partizanom, da niso bili izseljeni v isti meri, kakor je bilo to predvideno v načrtu, ki so ga napravili Nemci v Gradcu že pred letom 1941. Že 8. avgusta 1941

je vodja štaba za izseljenišvo zaupno poročal Himmlerju o ustanovitvi OF in delovanju partizanov, na kar je Himmler že 21. avgusta brzojavil vsem podrejenim, da se mora brezpogojno ustaviti vsako nadaljnjo izseljevanje. Nato je tudi štajerski Gauleiter dr. Uiberreiter izdal nalog, da se evakuacija iz okrajev Maribor, Ptuj in Ljutomer ne sme nadaljevati ter je bila v resnici tudi ustavljena. Že iz tega razloga bi moralo biti prebivalstvo Dravskega polja še posebej hvaležno padlim in preživelim borcem NOB.

Po predavanju so učenci osnovne šole uprizorili igrice »Rdeča kapica«, kjer so mnogi pokazali lepe sposobnosti za igranje. Popoldne je bilo razvite pionirskega prapora, fizikalni nastop pionirjev in nastop mešanega in moškega pevskega zbora pod taktirko tukajšnjega rojaka COLNARIČA iz Maribora ter gasilski manever domačih in tujih gasilcev. Po izvršenem sporodu je bila ljudska veselica s srečelcem do noči, ko je dež preprečil nadaljnje praznovanje. M. L.

NOVI KRVODAJALCI

Dne 18. junija so darovali dragoceno kri prebivalci iz Leskoveca in okolice. Požrtvovalnim krvodajalcem in dobremu organizatorju tov. Janku Cajgerju v imenu bolnikov iskrena hvala.

Horvat Jože, Podhodnik Feliks, Oršič Stefan, Mlakar Janez, Habjančič Jože, Emeršič Marija, Mihelač Terezija, Topolovec Gizela, Kmetec Ljilka, Merc Marija, Drevenshek Marija, Merc Julijana, Zavec Urška, Bedrač Minka, Brusar Ivanica, Emeršič Anica, Voglar Katinka, Drevenshek Rozalija, Kranjc Barbara, Braniček Ana, Ciglar Terezija, Smigoc Franc, Emeršič Alojz, Majdak Vilji (6-krat), Jamnikar Ožbalt, Lesjak Janez, Babič Matija, Emeršič Anton, Kmetec Ludvik, Zula Franc, Cajger Marija, Mlakar Ana, Mihelač Gera, Mlakar Antonija, Vidovič Terezija.

25. junija 1959 so darovali svojo dragoceno kri prebivalci iz Juršine in okolice. Iskrena hvala vsem, dobri organizatorji Fridi Glazar pa vse priznanje. Darovalci so:

Gustl Stule, Mihelič Franc, Mihelič Ivana, Kovacek Marija, Hoinik Ana, Čuš Alojzija, Hoinik Adela, Novak Marija, Horvat Janez, Vogrinec Jožeta, Stumberger Alojz, Slana Anton, Čeh Terezija, Toman Alojz, Rep Ivana, Horvat Terezija, Toman Neža, Horvat Rozalija, Čeh Rozalija, Podobnik Rozalija, Koren Alojzija, Franc Franciška, Pušnik Tomaž, Erhatič Janko, Erhatič Sabina, Skofič Franc.

Ostali so še: Lamut Marica, Grahovnik Julka.

Postaja za transfuzijo krvi Ptuj

Rojstva, poroke in smrti na matičnem področju Ptuj

Rojstva: Marija Tašner, Ločič 25, je rodila sina; Alojzija Veršič, Krčevina 76 — hčerko; Nevenka Nurudinovič, Banja Luka,

hčerko; Angela Femec, Ptuj — Lidijo; Marija Feguš, Gruškovje 10 — Mirka; Jožeta Zamuda, Formin 58 — Milana; Marija Kašnik, Mota 30 — Bogomirja; Marija Ivančič, Zupčja vas 64 — Nevenko; Neža Čuš, Mošanec 65 — Marjeta; Angela Sirec, Ptuj — hčerko; Marija Kolarčič, Ptuj — Vanjo; Neža Topolovec, Podložje 91 — Nado; Julijana Selinšek, Dravinjski vrh 29 — Vlada; Marija Prašnik, Zlogonci 31 — Mario; Marija Ciglar, Gruškovje 135 — Antona; Marija Hlupič, Ptuj — Antona; Ana Braček, Kicar 137 — Janeza; Stefanija Sagadin, Prepolje 91 — sina; Marija Trančar, Gorčak 29 — sina; Ana Glavica, Zlogonci 50 — S tanislava; Marija Hranstnik, Krčevina 19 — Zdenko; Angela Košar, Vitomarci 18 — Alojza.

Poroke: Ivan Skočir, Ptuj, in Zdenka Sitar, Maribor.

Smrti: Karel Niedorfer, Litmerk 4, roj. 1884, umrl 27. 6. 1959; Ivan Botolin, Ptuj, Zagrebška c. 65, roj. 1902, umrl 28. 6. 1959.

(Nadaljevanje s 2. strani)

Posebna vrsta servisov, ki razbremenjujejo zlasti delovno družino, so servisi družbene prehrane, ki lahko pripravljajo za člane stanovanske skupnosti obroke gotove oziroma napol gotove hrane.

Vsi ti servisi naj pomagajo in razbremenijo delovno družino, zlasti ženo pri dnevnih poslih.

Vsi servisi opravljajo svoje posle načeloma brez dobička in v glavnem iz svojih dohodkov krijejo stroške svojega poslovanja in osebnega dohodka delavcev, zaposlenih pri njih.

Servise, ki se ukvarjajo z opravljanjem neposrednih storitev gospodinjstvom, posli družbene prehrane in vzdrževanja zgradb lahko ljudski odbori oproste nekaterih družbenih obveznosti.

Stanovanska skupnost lahko zida stanovanske hiše ter poslovne stavbe zase in za svoje ustanove in servise. Vprašanje stanovanske hiše in poslovne stavbe, ki naj jo zida stanovanska skupnost, najprej obravnava zbor volivcev.

KINO

Mestni kino Ptuj

predvaja od 5. do 5. julija t. l. ameriški barvni film »Zgodba o Gleni Milnerji« in od 7. do 9. julija t. l. jugoslovanski film »Pošči Vando Kosa«.

KINO DORNAVA predvaja od 5. do 5. julija t. l. francoski film »Tako se ne umica«.

Kino Muretinci

predvaja 4. in 5. julija t. l. ameriški film »Gospod 880«.

Ameriški pisatelj John Steinbeck je vprašal prijatelja, na katerega sodb je mnogo dal: »Kako ti je pravzaprav všeč moja nova knjiga? Prijatelj je dolgo časa pozorno motril, potem pa vprašal: »Hočeš vedeti rezultat?« Tudi Steinbeck ga je dolgo gledal, preden je odgovoril: »Ne.«

jetja oziroma obrti.

Razmerja med stanovansko skupnostjo in podjetjem ali obratom, ki ga ta ustanovi, se določijo s pogodbo. Podjetja ali obrati, ki jih ustanovi stanovanska skupnost, ne smejo brez njenega soglasja spremeniti predmeta dejavnosti.

Stanovanska skupnost ima pravico ustanavljati gospodarske organizacije pod istimi pogoji, kot veljajo za druge gospodarske organizacije.

Ustanove in servise upravlja stanovanska skupnost neposredno ali po posebnih individualnih ali kolektivnih organih ob so- upravljanju članov delovnega kolektiva, ustanove oziroma servisa skladno z določbami statuta stanovanske skupnosti.

Stanovanska skupnost lahko zida stanovanske hiše ter poslovne stavbe zase in za svoje ustanove in servise. Vprašanje stanovanske hiše in poslovne stavbe, ki naj jo zida stanovanska skupnost, najprej obravnava zbor volivcev.

ci pa Tementa, ki je pozneje prenehal delovati zaradi verske grobečnosti za veliko stvar delovnega ljudstva, za novo socialistično družbo.

Prvi kmečki komunisti so prenehali delovati leta 1920, ko je bila z »Obznanom« prepovedana Komunistična partija, kar je pomenilo za razmah komunistične misli v našem podeželju velik udarec.

DELAJSKO-KMEČKI LISTI

V dobi ilegalnega partijskega delovanja je zaozaril na ledino socialistične misli na deželi »Delavski kmečki list« leta 1924. Tega leta je študent medicine — Jože Potrč iz Janeževca prišel na počitnice iz Zagreba, kjer se je pridružil komunistom. V Ptuj je navezal stike z Vodom Leopoldom, delavcem v žel, delavnicah v Ptuj, doma iz Nove vasi. Z njim in z drugimi komunisti, ki v železnih delavnicah niso bili organizacijsko povezani — je začel širiti »Delavsko-kmečki list« v delavskih in kmečkih vrstah.

V Halozah je ob državnozbornih volitvah 11. septembra 1927 sodeloval s komunisti iz Ptuja — Arhatar Miha iz Cirkulan, ki je tudi širil »Delavsko-kmečki list«. V Slovenskih goricah pa sta podpirala listo delavsko-kmečke republikanskega bloka, na kateri je kandidiral Matej Žorga — dr. Jože Potrč in Voda Leopold. Ob volitvah se je pokazalo, da ima KP močnejše pozicije, kakor pa social-demokratska stranka.

(Dolje prihodajce)

Pred ustanovitvijo sindikata kmetijskih zadrug

Na prvi seji Inicijativnega odbora za izvedbo ustanovnega občnega zbora nove sindikalne podružnice kmetijskih zadrug občine Ptuj je bil sprejet sklep o sklicanju ustanovnega občnega zbora za soboto, 11. julija 1959 v veliki dvorani Občinskega ljudskega odbora v Ptuj, s pričetkom ob 8. uri zjutraj.

Ustanovnega občnega zbora se bodo udeležili izvoljeni delegati iz vseh kmetijskih zadrug ptujске občine in predsedniki 25 sindikalnih grup, ki so bile formirane v zadnjih dveh mesecih na kmetijskih zadrugah ptujске občine. Pričakujejo, da se bodo ustanovnega občnega zbora udeležili predstavniki sindikata iz Ljubljane, Maribora, Ptuja, nadalje predstavniki SZDL, ZKJ, Na ustanovnem občnem zboru bo referiral o vlogi in nalogah sindikalne podružnice kmetijskih zadrug in o socialistični graditvi na vasi predsednik Inicijativnega odbora Milan Lacko. Na občnem zboru bodo delegati sprejeli prvi program dela nove sindikalne podružnice in smernice za delo sindikalnih grup in izvolili izvršni in nadzorni odbor. Na občnem zboru bo tudi razprava o aktivnih mladih zadrugnikov, ki jih bodo formirale kmetijske zadruge oziroma sindikalne grupe in tako nudile konkretno pomoč vaškim organizacijam Ljudske mladine pri strokovnem usposabljanju kmečke mladine.

RADIO

NEDELJA, DNE 5. JULIJA 1959: 6.00—6.30 Nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevi kalendar, 6.30 Reklame, 6.40 Prirediteljski dnevi, 6.45 Vodni ročki, 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kalendar, 7.15 Poskočne za pihalne instrumente, 7.35 Lohka glasba, 8.00 Mladinska radijska igra — Artilija-Parka: Kaj je doživel mali vijaček, 8.40 Violinske skladbe za mladino, 8.50 »Polka je mrazna...«, 9.10 Matineja zabavnih skladb, 9.15 »Sve pomeite, tovariši...«, 9.20 »Stane Turčak: V šušči dolini so zafarele luči, 10.30 Na koncert za letovičarje, 11.00 Za vsakogar nekaj iz zabavne glasbe, 11.30 Zvone Kržišnik: Državno posvetilo Beje, 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 1. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava sporočila, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Za našo vas, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava stila, 15.15 Reklame, 15.30 Melodije za vas, 16.00 Humoreska tega tedna, 16.00 Operetne melodije z orkestrom Hans Carste, 16.40 Poje komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberne, 17.00 60 minut športa in glasbe, 18.00 Radijska igra — Dobrica Ćosić: Daleč je sonce, 19.34 Camille Saint-Saens: Koncert za klavir in orkester št. 2 v g-molu, 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame, 19.00 Radijski dnevnik, 20.00 Nedeljski intervju, 21.00 Sportna poročila, 21.10 Koncert slavni pevcev, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan, 22.15 Plesna glasba, 23.00 Poročila in needeljske, 23.10 Pevske na tekočem traku, 23.35 Branimir Sakat: Simfonija o mrtvem vašaku, 24.00 Zgodnja poročila in zaključek oddaje.

Junijska številka revije „Otrok in družina“

To je zdaj zadnja številka te vzgojne revije v tem šolskem letu. Zato je tudi vsebina takšna, da je v pomoč staršem zdej ob zaključku šolskega leta in prinaša obenem nekaj vzgojnih napotkov za počitniške mesece.

Gotovo bo zbudila revija zanimanje pri bralcih, če naštejemo nekaj praktičnih vprašanj iz te številke. Na primer:

Od katerega leta naprej lahko ostaneta fant in deklet v doma v poznih urah, recimo do 9. in 10. ure? Otroci se nam smejejo, če jim branimo, češ da so v dobri družbi in da ne počno nič slabega in da smo starokopitni. Svetujte nam!

Ali pa: Zakaj se otrok boji bolnišnice?

Ali je za otroka dobro, če pozna določene črke, številke itd. preden začne hoditi v šolo? Menimo, da to ni dobro. Nekateri prosvetni delavci pravijo, da je to delno dobro, drugi temu nasprotujejo. Kaj je torej prav?

Nesreča ne počiva

V zadnjem času so se zdravili ali se še zdravijo v ptujski bolnišnici naslednji ponesrečenci: Kajzersberger Miha, Ptuj, Zagrebška cesta 74 — padec s podstrešja in si poškodoval nogo; Slavinec Ciril, Vel. Brebrovnik št. 41 — padec, poškodba glave; Čirič Franc, Koračice 81 — nekdo ga je udaril s krampom po glavi; Rakuška Franc, Dornava 15 — vsekaj se je v roko; Ložinec Franc, Sedlaček 37 — padec, poškodba rok; Pignar Jože, Mala vas 32 — na kosi si je porazil nogo; Rifonja Antonija, Tomaž št. 13 — padec, poškodba noge; Zorko Marija, Krčevina 66 — padec, poškodba noge; Zorčič Jože, Ločič vrh 46 — padec, poškodba noge; Majcen Jože, Hranjigovci 8 — padec, poškodba glave; Angel Jera, Ptujška gora št. 44 — krava jo je podrla, poškodba noge; Strel Roza, Lovrenc 83 — padec z voza, poškodba noge; Zerk Jože, Zetale št. 68 — vrezal se je s srpom; Kacjan Ivan, Majšperk 51 — padec z motornega kolesa, poškodbe na telesu; Veronek Drago, zbolel se je v nogo; Rožkar Konrad, Bukovci 171 — zbolel se je v nogo; Veselič Ivana, Zamušani št. 49 — padec, poškodba hrbtnice; Veldin Jože, Obrež 110 — stroj mu je poškodoval roko; Vauptotič Francka, Vodmarci 45 — nekdo jo je udaril v vilami po glavi; Ciglar Marija, Kicar 34 — zbolila se je za nožem; Kolarčič Franc, Kidričevo 9 — nekdo ga je napadel in poškodoval po telesu; Muzek Franc, Tržec 9 — padec, poškodba noge; Koželj Boris, Ptuj, Poljska 3, zbolel se je v nogo; Golob Janez, Kicar 6

Prosim vas za odkritosrčen nasvet: Imam dečka, ki hodi letos v prvi razred. V razredu ne uspeva. Učiteljica mi svetuje, naj ga pošljem v pomožno šolo. Meni se otrok ne zdi slabo razvit. Lahko ga pošljem tudi v trgovino po kakšno reč.

Ali škodujejo otroku tudi najmanjše količine alkohola?

Imam otroka v starosti pol in poldrugo leto. Moja mati pravi, da je treba mlajšemu dajati do enega leta v glavnem zdrobove jedi, jaz pa slišim od drugih ljudi, da ni tako. Ali mi lahko poveste kaj o pravilni prehrani otroka do dveh let?

Ker na vsa ta vprašanja revija izčrpno odgovarja, poleg tega pa so še zanimivi članki kakor: »Otrok predšolske dobe« okvarjeni vid, »Glasba — pomembno vzgojno sredstvo«, »Tudi otroci naj delajo«, »Ustanavljajmo vrtnice tudi na vasi« itd. in še nekaj o otroških oblekah v naši konfekciji.

V čitalnici Študijske knjižnice

(Nadaljevanje)

Čitalnica je naročena tudi na nekatere revije, ki prikazujejo današnje kulturno in slovstveno rast — Vodine s pridom prebira in uporablja pri svojem študiju tudi naše dijaštvo — To so predvsem Naša sodobnost, mariborska Nova Obzorja, Sodobna pota, Mladopot, Revija 57 in druge o hrvaških kulturnih razmerah pa se poučimo iz revije Republika, o srbskih pa iz Književnosti, Čitalnica ima še Umjetnost riječi, časopis za nauku o književnosti, in »Izraz«, časopis za književno in umetnostno kritiko — zadnja dva časopisa sodita že bolj med strokovne revije.

Med obiskovalci čitalnice v študijski knjižnici opazijo v zadnjem času vedno več pedagoških delavcev. Razen sodelovanja med šolo in muzejem se vedno bolj uveljavlja povezanost šole s knjižnicami. Že samo vzgojno delo našega učiteljskega medučitelja, da si iščejo študijsko gradivo med knjižničnimi zbirkami študijske knjižnice. Posebno letos, ko praznujemo 40-letnico KPJ, je narasla potreba po gradivu o zgodovini KPJ, veliko povpraševanje pa je tudi za članki iz raznih poglavij naše narodnoosvobodilne borbe. V tem oziru prihajajo v poštev razni letniški revije »BORECE«, ki izhajajo enajsto leto. Knjižnica bi rada naročila tudi nekatere zanimive knjižne zbirke, ki jih je začela izdajati za leto 1959 založba »Borec«. Teh želja pa ne bo moč uresničiti spričo preskromnih denarnih sredstev. Potrebna je skrajna štednja, kajti vsi trije oddelki Ljudske in študijske knjižnice imajo na razpolago do približno 100.000 din za nabavo knjig in časopisov!

Med obiskovalci čitalnice je nekaj takih, ki govorijo o metodiki šolskega pouka. Zastopani so starejši slovenski pedagoški pisatelji Schreiner, Fink, Poljanec in drugi, od novejših pa Vlado Schmidt, Zlebnik, Tomšič, od hrvaških Šimeša, rusko vzgojno slovostvo zastopajo Ušinski, Makarenko s svojo znamenito »Pedagoško pesnitvijo« in drugi.

Med pedagoškimi knjigami je nekaj takih, ki govorijo o metodiki šolskega pouka. Zastopani so starejši slovenski pedagoški pisatelji Schreiner, Fink, Poljanec in drugi, od novejših pa Vlado Schmidt, Zlebnik, Tomšič, od hrvaških Šimeša, rusko vzgojno slovostvo zastopajo Ušinski, Makarenko s svojo znamenito »Pedagoško pesnitvijo« in drugi.

SKUPINSKI OBISKI V ČITALNICI

Od časa do časa obiščejo čitalnico tudi posamezni razredi

(Nadaljevanje)

osnovnih in drugih šol, zlasti takrat, kadar se pri pouku obravnavajo razna poglavja iz slovenske slovesne zgodovine. Da bi predelana snov učencem tudi nazorno zaživel v njihovi zavesti, zato je potreben od časa do časa ogled važnejših del iz slovenske literature. Čitalnica ima shranjene v posebni knjižnici redke slovenske in tuje tiske. Mnogo občudovanja žanje debela knjiga iz protestantske dobe, to je Dalmatinova biblija iz leta 1584, najpomembnejše delo iz protestantskega obdobja slovenske slovesne zgodovine. Važen je tudi Trubarjev Novi testament iz l. 1559, 1560, 1561, ki je bil odkrit pred leti v stari knjižnici minoritskega samostana v Ptuj, Pozornost vzbujajo nadalje originalna dela slovenskih pesnikov in pisateljev, kot so: Prešeren, Stanko Vraz, Dajnko s svojim posebnim budilcem, štajerski narodni buditelj Kremlj z narodno-probudnimi »Dognodivšanimi štajerske zemlje« in še nekateri drugi.

SKRINJA Z NAJSTAREJŠIMI KNJIGAMI

S svojo obliko in tiskom, okrašenimi začetnimi črkami inčijalkami vzbujajo občudovanje pri šolski mladini najstarejše tiskane knjige, imenovane Inkunabule. Beseda pomeni zibelko, mišljena pa so s tem imenom vse one knjige, tiskane do leta 1500. Čitalnica ima tudi tako storo knjigo, biblijo iz leta 1475, tiskano v Benetkah. Učenci gledajo posebno radi Vischerjeve slike štajerskih gradov iz 17. stol., dalje delo znamenitega potopisa Sigismunda Herbersteina iz 16. stol. Mlade oči se ne morejo odmakniti od pestrih turskih in ruskih noš, v katerih je upodobljen ta diplomat. Vipavčan po rodu. V svojem diplomatskem poslanstvu je Sigismund obiskal med drugim Moskvo in Carigrad, kjer so ga obdarili z razkošnimi oblekami.

(Se nadaljuje)

40. letnica KPJ

Kmetje - komunisti

Ko govorimo o pristaših komunistične miselnosti med kmečkimi prebivalstvom — ne moremo mimo oktobrske revolucije v carski Rusiji, ki je moglo eno odjeklja po vsem svetu, v vrstah vseh tistih, ki jim kapitalizem ni nudil zadostnih življenjskih pogojev.

Delavski razred, organiziran v strokovnih organizacijah, je v večji razredno zavestjo stopal v borbeno komunistične vrste, ko je spoznal, da druge delavske stranke vodijo kompromisno politiko z buržoazijo, da popuščajo v delavskih zahtevah v korist vladajoče buržoazije.

Drugače je bilo z zavestjo kmečkih proletarskih množic, ki niso bile združene v politično organizacijo, ki bi borbeno nastopila za interese kmečkega delovnega ljudstva. Politične stranke, kakor Slovenska ljudska stranka, ki jo je vodilna duhovščina, in Samostojna kmečka stranka s Pucijem na čelu, so bile v bistvu buržoazne stranke, ki s svojim političnim programom niso mogli in ne hotele rešiti perečih problemov buržoaznih slojev kmečkega prebivalstva. Nerešeno je ostalo vprašanje agrarne reforme, kmečke zadolženosti in druga gospodarska vprašanja.

Kmečko ljudstvo odmaknjeno od političnega boja, pod močnim vplivom zakoreninjenega verskega življenja — ni predstavljalo močne fronte borcev za pravice zatiranega proletariata v boju za na-

prednejše življenje na vasi v novi socialistični družbi.

Od približno 85.900 prebivalcev ptujskega okraja v letu 1920 se je preživljalo s kmetijstvom okoli 64.000 prebivalcev. Največ kmečkega proletariata je bilo v Halozah, kjer so viničarji gladovali s svojimi družinami, zato je razumljivo, da je v Halozah našel Komunistična partija na može, ki so spoznali, da lahko edino socializem povede kmečki proletarijat na novo pot socialističnega gospodarstva.

ODMEV RUSKE OKTOBRSE REVOLOCIJE V KMEČKIH VRSTAH PTUJSKEGA OKOLIŠA

Za velik odmev revolucionarnega nastopa ruskih delavcev in kmetov, ki so leta 1917 strmo glavnili s prestola poleg cesarja še rusko buržoazijo in prevzeli oblast — imajo zasluge predvsem nekateri komunisti, ki so se vrnili iz ruskega vojnega ujetništva. Tako omenja dr. Zveč Franjo, ki se je vrnil iz ujetništva leta 1918 — v svojih spominih, da je v Dornavi v začetku leta 1919 pristopil okoli 60 bajtarjev v komunistične vrste. Ko so v okoliških vaseh slišali o ustanovitvi KP — so tudi želeli, da ustanovijo po donavskem zgledu Komunistično partijo na vasi. V Spuhiji jo je ustanovil Brus, Zveč Franjo je pridobil za komunizem napredne revne kmete v Cvetkovcih, v Gor-

Za vsakogar nekaj zanimivega

Posebnosti milijarderjev

Tistim, ki jim je uspelo nagrabiti ali podedovati milijarde, si privoščijo posebnosti, ki so normalnim ljudem z vsakodajnimi skrbmi povsem nerazumljive: psi-jetisti se niso ugotovili, ali je vzrok za »milijarderske posebnosti« pomanjkanje pametnega dela in vsakodnevnih skrbi ali pa neustrešena želja, biti »originalen«.

Upravnik angleškega milijonarja Frederica Gullanda je na primer pred sodiščem razkril čudne navade svojega gospodarja, ki so spravile v prezgodnji grob njegovo soprogo, njegovi neposredni okolici pa do skrajnosti zagrenile življenja.

Gulland na primer že nekaj let ni spal v svoji spalnici, marveč v starem avtomobilu na dvorišču svoje luksuzne vile; kopal se je le trikrat na leto in jedel samo sadje, prepečenec in vitamine. Njegovih 60 mačk je nekažno-gospodarilo po vili in gorje strežnikom, če je kakšna mačka zginila. Vsako stvar, ki jo je prijel z roko, so morali najprej zbrskati s toaletnim papirjem in včasih so ga porabili tudi 60 zvrtkov na dan.

Bernard MacFaden, ameriški milijarder, pa je bil drugače obsojen: dočakati mladostnik 120 let... Hranil se je samo z zelenjavo, jogurtom in sadjem. Za vsak rojstni dan je skakal s padalom z letala, da bi dokazal svojo mladostno žilavost. Nekoč — ko je praznoval svoj življenjski jubilej v Parizu — pa mu je spodletelo: padel je v Seno, si nakopal pljučnico in — ni dočkal 120 let...

Svojevrsen junak je bil John Bowling. Nekaj jutra so ga našli zmrcznjenega — v curjeh — v nekem newyorškem predmestju. Službojuči stražnik je v njem takoj spoznal potepuha, ki se je v tem rajonu že leta preživljal z beračenjem. Toda v žepu svojih cap je hranil čekovno knjižico s tremi milijoni dolarjev. Samo z obrestmi dela svojega premoženja je na Manhattanu vzdrževal elegantno palačo, v kateri sta živirali upravnik in sobarica že nekaj let čakala, kdaj se vrne potepuški gospodar.

Nek angleški psihater je za otoške milijarderje dejal, da je njihov glavni konjček težnja, izogniti se davčni upravi... V to vrsto sodi nedvomno George Dawson, ki se na svoji jahti »Mimosa« že nekaj let kot »leteči Holandeec« potepa po Atlantiku in Sredozemlju, medtem ko mu je davkarja naračunala dva milijona funtov zaostanka na davkih. Tako torej beži pred davčno upravo...

Drugi, ki imajo enakega konjčka, se zatečejo v džunglje, kjer se gredo »svetovne lovce«, ali na samotne otočke, kjer razpno šoto-raz, poskerbe za brezskrbno življenje in dajejo — intervjuje. Skratka, kjer je doma denar, nobena neumnost ni tako velika, da si ne bi izmislili še večje.

Zdravilne solze

Kdaj ste zadnjič jokali? Če je od takrat minulo že precej časa, potem ni čudno, če ste nervozni. Jok, bolj preživljanje solz, daje pomiri živce in to hočejo zdaj nekateri ameriški zdravniki tudi znanstveno dokazati. Po njihovem bi moral moderni človek več jokati, kajti razne bolezni živčnega izvora izvirajo od tód, ker ljudje preveč dusijo v sebi čustva. Nekateri zdravniki celo trdijo, da si z zadrževanjem solz skrajšujemo življenje.

Dr. James Blond meni, da so solze nekak ventil in da z jokom uravnovesimo živčno prenapetost v dobi naglice in nivoze.

Vsako razburjenje nervoznih ljudi ima nezdružljive posledice v vsem organizmu: zvišanje krvnega pritiska, močno bitje srca, nemirno dihanje, težave pri požiranju ali pa solze, ki, čeprav samo za hip, le prinašajo olajšanje. Seveda ne smemo pri živčnih obolenjih prisegati samo na solze. Razen tega naj se živčni bolniki, ki preveč jočejo, zatečejo k zdravniku, ker jim bo moral živce zdraviti na drug način. Zenske navadno mislijo, da solze škodujejo lepoti, vendar so znanstveniki prepričani o nasprotnem: trdijo, da slane solze ne škodujejo niti koži niti očem, katerim takšno umivanje celo koristijo.

Zdravilna čebula

V neki stari knjigi piše, da so se nekaj ljudje branili pred kugo s tem, da so se mazali z belo čebulo. Znano je tudi, da so Egipčani pred 4 tisoč leti zdravili z rdečo čebulo različne bolezni. Rdeča čebula, prav tako hren, hrast, breza, brav in mnoge druge rastline vsebujejo snovi, ki ubijajo različne bakterije in glivice. Te snovi se imenujejo fitonocidi. Fitonocidi čebule lahko ubijejo še tako nevarne mikrobo kot so tuberkulozni bacili, stafilokoki, streptokoki, itd. Fitonocidi rdeče čebule in drugih rastlin uporabljajo tudi pri zdravljenju gnojnih ran, opeklin in kožnih bolezni. Leta 1941 sta ruska zdravnik Filatov in Toropcev s fitonocidi čebule ozdravila rane, ki se prej dolgo časa sploh niso zacelile. Tudi fitonocidi zelja preprečujejo rast tuberkuloznih bacilov. Prav tako divja češnja vsebuje močna fitonocidna sredstva.

Avto brez koles

Pred dnevi se je po vsem svetu razširila novica, ki so ji povsod prisluhnili z največjim zanimanjem: v Angliji so začeli javno preizkušati prvo popolnoma novo vrsto motornega vozila, ki še nima niti pravega imena. To ni avtomobil, ne letalo, ne ladja in ne čoln. Ne vozi po cestah, ne leta v pravem pomenu besede, ne pluje, vendar se premika in celo tako uspešno, da se z njim ne more kosati nobeno drugo vozilo. Vozi kakšnih 30 centimetrov nad zemljo ali nad vodo. Ne uporablja koles, ne ladijskega svreda, ne letalskega propelerja. Nekateri so ga začeli imenovati aeromobil. Napovedujejo, da ugetne nova vrsta vozila povzroči pravi prevrat v prometu in s tem zelo vplivati na gospodarstvo po vsem svetu.

Izum na prvi pogled preseneča, v resnici pa je preprost kakor »Kolumbovo jajce«. Niso izumili kakšne posebne vrste motorja. Uporabiti je tudi močnejši batni bencinski motor, ki se bistveno ne razlikuje od navadnega avtomobilskega motorja. Bistvena razlika pa je v tem, da motor stiska (kompimirajo) zrak in ga iztisne pod vozilo, tako da pod vozilom nastaja zračna blazina. Vozilo se dvigne na zračno blazino 30 centimetrov od tal, nakar po tej blazini drsi — sicer malo druga-

če kakor po maslu, vendar tako gladko, brez tresljajev in brez trenja, da doslej še ni bilo vozila, ki bi se tako mirno premikalo in ki bi ga manj oviralo trenje. Vozilo je zelo lahko krmiliti — v katerokoli smer. Doseči je mogoče mnogo večjo hitrost kakor z avtomobilom. Po hitrosti je novo vozilo podobno letalom. Toda zelo lahko ga je tudi ustaviti in zavirati. Ocenjujejo ga, da je mnogo bolj varno kakor avtomobil in da več vrst nesreč, ki so pri avtomobilih vsakdanje, sploh ne bo. Vozilo nima koles, zato ne potrebuje pnevmatik, pa se ne more zvrtniti kakor avtomobil, ko mu nenadoma odpove zračnica. Motor se mnogo manj kvari. Vozilo se ne more zvrtniti v prepad in se ne prekucniti, ko zapusti cesto. Če reko ne potrebuje mostu, ker se premika nad vodo prav tako uspešno kakor nad zemljo. Prednosti je še cela vrsta.

Odlučila prednost pa bo nedvomno, da bo nova vrsta vozila na splošno cenejša od avtomobilov in da bo porabila manj goriva. Voznja z njim bo otroško lahka. Velikanskega pomena bo, da za nove vrste vozil ne bo treba graditi dragih avtomobilskih cest, marveč bo dovolj, da bodo zanje le izbrali primerne proge.

Ne gre pa samo za novo vrsto vozila, ki bo izpodrinilo avtomobil. V Angliji hočejo predvsem uvesti večja vozila, ki naj zamenjajo ladje — najprej za plovo žez Rokavski preliv (med Anglijo in Francijo). Nove vrste velikih »ladij« bodo drsele po zračni blazini nad morsk gladino z veliko hitrostjo ter prevažale mirno in varno na tisoče potnikov. Za izdelovanje takšnih vozil so se že odločili.

Učinkoviti stroj

Sovjetski inženirji so izdelali nov stroj za izkop zemlje, ki je bolj učinkovit in donosen od vseh dosedanjih. Gre v bistvu za ogromen bager, ki ima veliko premičnih trakov z lopatami za nalaganje zemlje. Izkopano zemljo po avtomatičnem postopku prenašajo prek pnevmatičnih kanalov do kamionov, ki material potem prevažajo dalje.

Na mehkem terenu lahko izkoplje takšen stroj nad 3 tisoč kubičnih metrov zemlje na uro.

Anekdote

Moliere je bil na smrt bolan. Služabnik je zatorej poklical zdravnika in takoj javil gospodarju:

»Doktor prihaja.«
»Doktor?« je odvrnil Moliere »Povej mi vendar, da sem bolan in ne morem nikogar sprejeti.«

Znani švicarski pripovednik Gottfried Keller je rad pogledal globlje v kozarec. Neko noč se je izgubil v starem delu Züriha. Nekoliko negotov na nogah se je ustavil in ogovoril nekega študenta: »Mi lahko poveste, kje stanuje pisatelj Keller?« »Saj to ste vendar vi sami,« se je začudil študent, ki je spoznal Kellera po njegovi značilni postavi. »Nesramnej,« ga nahruli Keller. »To... to... vem vendar sam. Samo povej mi, kje stanuje!«

Pesnik Maeterlinck je ravno sedel v neki knjigarni, ko je vstopil kupec, pobrskal med knjigami in naposled odkril Maeterlinckov filozofski opis »Življenje čebela«.

Maeterlinck se je ves napihnil od ponosa, ker se kupec kar ni mogel ločiti od njegove knjige. Tedaj se je možakar obrnil proti pulu in vprašal:

»Ali imate kaj podobnega tudi o muhah?«

V Francoski akademiji so razpravljali o besedah za svoj slovit slovar. Ko so prišli do besede jastog, je eden izmed akademikov predlagal:

»Rdeča riba, ki se giblje ritensko.«

Tedaj je rekel Nodier: »Jastog prvič ni rdeč, dalje ni riba in se premika zadensko samo, če se mu zdi potrebno. Sicer pa je vaša definicija odlična.«

Objave in oglasi

VABILO

Sportni klub »Drava«, Ptuj — kegliška sekcija — vas vabljno vabi na

VETNO VESELICO

ki bo v nedeljo, dne 5. julija 1959, od 16. ure dalje v gostišču »Pri Roziki« v Ptuj. V slučaju slabega vremena bo ista prireditev v istem gostišču prihodnje nedelje.

Pripravljen je bogat srečolov in prijetno razvedrilo s plesom.

Vabi odbor

Trgovsko podjetje »MERKUR« Ptuj sprejme v uk več

MOSKIH VAJENCEV

z dokončano osemetko. Kandidati naj se osebno javijo na upravi podjetja.

Zavod za komunalno dejavnost Ptuj obvešča, da bo zaradi popravil, ki bodo trajala en mesec, zaprti notranje notranje kopališče v Ptuj od 5. julija 1959.

MACESNOVO SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi.

ALFO z bakrenim kotlom ter pisalni stroj prodam. Vprašajte pri urarju Glazerju v Ptuj, Murkova ul. 3.

PRODAM HIŠO z inventarjem in zemljiščem. Vprašajte v Grajenčaku 85.

STAREJŠO ŽENSKO za pomoč na posestvu z 2 ha zemlje iščem. Naslov v upravi.

HIŠO z gospodarskim poslopjem in 1,50 ha posestva v Polenškaku prodam. Naslov v upravi.

KLAVIRSKO HARMONIKO, 32-basno, prodam. Vprašajte v Trubarjevi ul. 7, Ptuj.

DVA SIVALNA STROJA, v dobrem stanju, prodamo. Siviljska delavnica, Ptuj. Prednost imajo državna podjetja.

MOTOR na bencinski pogon, mlatnico in mlin za žito kupim. Andrej Gril, Makole.

VABILO

Organizacija SZDL Breg bo priredila v nedeljo, 5. julija 1959 ob 13. uri v svoji dvorani ob Studenčnici na Zadrutnem trgu v Ptuj proslavo za »Dan borca« s sporedom. Po govoru za »Dan borca« bo kulturni spored z recitacijami in petjem domačega pevskega zbora pod vodstvom pevovodje tov. Franja Petka.

Po sporedu bo srečolov in ranjanje.

Presežek pridobitve je namenjen nadaljenjemu urejanju dvorane.

Vabljeni

Tržne cene

na ptujskem živilskem trgu

v sredo, dne 1. julija 1959

Povrtnina: star krompir 18—20 din za kg, nov krompir 25—30, špinata 60—80, nova čebula 50—60, česen 100, stročji fižol 100, hren 100, solata v glava 20, solata endivija 40, grah v stročju 40, luščeni grah 80, kumare 60, cvetača 40, rdeča pesa 40, zelje 30—35, korenček 60, petersilj 80, koleraba 30.

Sadje in sadeži: orehi 100—130, češnje 40—50, gobe 160—200, lisice 80—1000, gozdne jagode 200, vrtnice jagode 200, borovnice 90, grozdniči 160—180, maline 160 do 180 za liter.

Zitarnice in mlevski izdelki: ajdova moka 50, ajdova kaša 100, pšenica 30—40, oves 25, koruza 30, ječmen 40, proso 60.

Mleko in mlečni izdelki: mleko 30 din liter, smetana 150, sir 40—80, maslo 500, med 300 din kilogram.

Perutnina in jajca: kokoši 500, jajca 13—14 din za kos.

Maščobe: zaseka 300, uvožena mast 325, domača mast 400 din za kg.

Razen jaje je bil trg z artikli dobro založen.

RAZPIS

Komisija za imenovanje direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj

razpisuje

DELOVNO MESTO DIREKTORJA LETOVIŠČA GRAL BORL

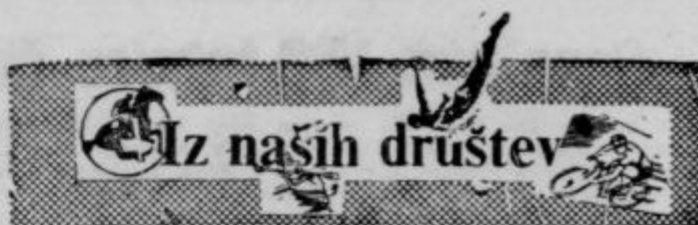
Kandidat mora imeti izobrazbo kvalificiranega gostinskega delavca z najmanj triletno prakso v vodstvu gostišča.

Prošnjo je vložiti pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Prošnjo je kolkovati z 30 din drž. takse in 20 din občinske takse.

Prošnji je priložiti overovljen prepis spravevala o kvalifikaciji, zdravniško izpričevalo javne zdravstvene službe in kratak življenjepis.

Komisija za imenovanje direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj

Na dnu lestvice je kritično...

Prva in zaslužena zmaga Drave Drava: Rudar (Velenje) 4:2 (2:2)

Značilnost kvalifikacijskih tekem v tem kolu je, da je večina točk ostala na domačih igriščih. V dveh srečanjih so namreč domača moštva pobrala ves izkupicek.

Nekdo od navijačev nam je ob koncu tekme dejal: »Ptujčani imajo res srečo, saj že nekaj tednov gledajo slab nogomet.« Toda navijač se je zmotil nekoliko, saj smo bili v nedeljo priče zelo dobri igri Drave, ki je delno navdušila okoli 300 gledalcev, kar je za tremi zaporednimi porazi domačega moštva prav gotovo dovolj.

Drava: Kramberger, Letonja, Vogrinčič, Markovič, Musič, Junger, Strehar, Sirec, Mesarič, Komel in Artenjak.

Rudar: Koželj, Pistolnik, Zagorac, Vajthanger, Imečnik, Redmak, Meh, Simek, Hudarin Jakob in Žižek.

Domače moštvo je priteklo na igrišče z velikim optimizmom, saj je do sedaj krepko vodilo na repu lestvice. Kljub temu so igralci Drave takoj močno napadli, vendar je trajal ta njihov pritisk komaj nekaj minut. Nevarnosti za zadetek ni bilo, zakaj vratar Drave se je prvič dotaknil žoge šele v deveti minuti.

Obojestranski napadi niso želi takoj uspehov, vendar so gostje bili nevarnejši v napadu. V 12. minuti sprejme lepo podano žogo najnevarnejši napadalec Hudarin, ki takoj strelja na domača vrata, toda vratar v padu hoče prijeti streljano žogo, medtem pa Markovič nesporno žogi spremeni smer in gostje vodijo 1:0.

V nadaljevanju smo zopet videli, da domače moštvo nekoliko popuša in gostje v 19. minuti po nesporazumu očje obrambe dosežejo drugi gol. Gledalci so bili

zelo razburjeni in so že odhajali z igrišča in nihče ni pričakoval, da bodo v naslednjih minutah domačini najprej streljali enajstmetrovko, katero Mesarič realizira, nato pa v 32. min. Junger rezultat izenači.

Ze prve minute drugega polčasa so pokazale, da bo igra zelo živahna in da bo zmagovalec znan šele na kraju igre. V sedmi minuti drugega polčasa je zelo lepo sprejel žogo Mesarič in takoj neobranljivo streljal v vrata gostov ter povedel domače moštvo v vodstvo. Napadalc iz Velenja so nekajkrat prodrli pred odličnega vratarja Drave, vendar je bil ta stalno na svojem mestu in odklanjal vse nevarnosti. V 27. minuti Komel rezultat poviša in postavi končni rezultat tekme, odnosno prvo zmago Drave. Moštvo Rudarja je bilo zelo razbita in je to prvi poraz gostov, ki so še vedno resni kandidat za slovensko consko ligo.

Najboljši igralec Drave je bil vsekakor vratar Kramberger, ki je imel zelo dober dan. Glavna napaka Drave je zelo nesigurna obramba in start na prvo žogo, kar je osnova za takšne kvalifikacijske tekme.

Sodil je dobro pred 300 gledalci Pliberšek iz Maribora.

V dopoldanskem dnevu je bila prvenstvena pionirska nogometna tekma med Branikom iz Maribora in pionirji Drave. Rezultat je neodločen 1:1 (1:0).

V nedeljo ob 17. uri se bo odigrala kvalifikacijska tekma med Novo Gorico in domačo Dravo ter upamo, da se bodo domačini dostojno revanžirali za poraz v Novi Gorici.

Pra.

Ljudska republika Slovenija OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ okraj Maribor

05/1-3513/2-59
1/7-1959

UKINITEV ŽIVINSKIH SEJMOV ZA KLAVNO ŽIVINO V PTUJU

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo in svet za blagovni promet in turizem sta na svojih sejah, prvi dne 19. junija 1959, drugi pa dne 1. julija 1959 po 3. točki Odredbe o pogojih za kupovanje in prodajanje kmetijskih pridelkov na trgih (Uradni list FLRJ, šte. 19/58) in v sporazumu s kmetijskimi združenji na območju občine Ptuj

sklenila:

1.

S 1. julijem 1959 se ukinejo živinski sejmi za klavno živino v Ptuj, ki so bili za govejo živino in konje vsaki prvi in tretji tork v mesecu, za svinje pa vsako sredo v tednu.

2.

S 1. julijem 1959 se uvajajo zadružni dogoni po kmetijskih združenjih za odkup klavne živine, kakor sledi:

1. Leskovec-Videm, v Vidmu; vsako 1. in 3. sredo od 8. do 10. ure
2. Ptuj, Rogoznica, Hajdina, Markovci, Slovenja vas, Tur-nišče, Desternik, v Ptuj; vsak 1. in 3. tork od 8. do 11. ure
3. Lovrenc, v Lovrencu; vsak 2. in 4. tork od 8. do 10. ure
4. Cirkovce, v Cirkovcih; vsak 2. in 4. tork od 10. do 12. ure
5. Cirkulane, v Cirkulanah; vsako 1. in 3. sredo od 8. do 10. ure
6. Podlehnik, v Podlehniku; vsako 1. in 3. sredo od 10. do 16. ure
7. Zetale, v Zetalah; vsako 2. in 4. sredo od 8. do 10. ure
8. Stoperca, v Stopercih; vsako 2. in 4. sredo od 10. do 12. ure
9. Majšperk, v Majšperku; vsako 2. in 4. sredo od 12. do 14. ure
10. Moškajnci, Gorišnica, Polenšek, v Moškajncih; vsak 2. in 4. četrtek od 8. do 11. ure
11. Muretinci, Zavrč, v Muretincih; vsak 2. in 4. četrtek od 11. do 13. ure
12. Jursinci, v Jursincih; vsak 1. in 3. četrtek od 12. do 14. ure
13. Vitomarci, v Vitomarcih; vsak 1. in 3. četrtek od 10. do 12. ure
14. Trnovska vas, v Trnovski vasi; vsak 1. in 3. četrtek od 8. do 10. ure

3.

Sejmi za plemensko in plemeno živino bodo določeni naknadno.

Predsednik
Sveta za blagovni promet
Anton Kolenko l. r.

Predsednik
Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo
Martin Gobec l. r.

Prvovrstni jabolčnik

od 5 litrov naprej po 30 din liter,

močno domače žganje

(droženka) in

pristno haloško vino

po zmerni ceni nudi

ZADRUŽNO PODJETJE »VINARSKA ZADRUGA«, PTUJ